

Logopeedilise hariduse suunised Euroopas

NetQues—Üle-euroopaline logopeediahariduse standardite ja kvaliteedi ühtlustamise projekt

NetQues projekt viidi ellu Euroopa Liidu toel.

Projekti kaasrahastajaks on Euroopa komisjoni ERASMUS Elukestva õppe programmi Audiovisuaalvaldkonna, hariduse ja kultuuri täitevasutus.

Erialaspetsiifilised ja üldised võtmepädevused, mis moodustavad Euroopa logopeedilise hariduse ühised standardid (NetQues, 2013)

ERIALASPETSIIFILISED PÄDEVUSED

Vastselt eriala omandanud logopeed suudab:

Tegevusala ulatus

- hinnata, diagnoosida ja sekkuda kommunikatsioonihäiretesse
- hinnata, diagnoosida ja sekkuda söömis-, joomis- ja neelamishäiretesse

Kommunikatsioonivajaduste ning neelamishäirete hindamine ja identifitseerimine – planeerimine ja sekkumine

- koostada aruannet ja hõlbustada hindamise ning diferentsiaaldiagnoosimise protsessi
- identifitseerida erinevate olukordade, keskkondade või kontekstide mõju kliendi probleemidele
- analüüsida ja tõlgendada hindamise tulemusi korrektselt ning integreerida infot võttes arvesse nii haiguslugu kui ka muid asjakohaseid allikaid
- anda hindamise kohta kliendile ja tema lähedastele asjakohast ja kergelt mõistetavat tagasisidet
- koostada suulisi ja kirjalikke hinnanguid, mis sisaldavad nii analüüsi kui ka tõlgendamist
- kliendi kaebuste väljaselgitamiseks tuvastada informatsioonis lüngad ja leida lünkade täitmiseks puuduoleva teabe
- tuvastada häirete mõju kliendi ja tema lähedaste psühhosotsiaalse heaolu, sotsiaalse ja meditsiinilise staatuse osas
- vajadusel kliendi õigeaegselt ja sobival viisil teiste professionaalide vastuvõtule suunata
- eesmärkide püstitamisel integreerida hinnangud muu olulise teabega.
- ravimeetodite taustsüsteemides ja põhiprintsiipides orienteeruda
- koostöös kliendiga käsitleda teraapia pikaajalisi tulemusi ja otsustada, kas teraapia on asjakohane, vajalik. Kaasata vestlustesse ka võtmeisikud
- valida ja planeerida sobiva ning efektiivse teraapiameetodi. Kaasata teraapiasse võtmeisikud klienti ümbritsevast keskkonnast
- tunda inter/transdistsiplinaarsete meeskondade liikmete rolle ja koostada nendega konsulteerides teraapiaplaane
- teraapias rakendada sobivaid tehnikaid ning kasutada selleks tarvilikke materjale ning instrumentaariumi.
- võtta vastu põhjendatud otsused algatada, jätkata, muuta või lõpetada valitud tehnikad, ravi või protseduurid ja salvestada otsused ja põhjendused asjakohaselt
- dokumenteerida teraapia tulemused ning muudatused läbiviidavas teraapias
- hoida loetavaid ja täpseid kaasaegseid kirjeldusi/protokolle kooskõlas professionaalsete ja õiguslike nõuetega ning kasutada tunnustatud terminoloogiat
- teraapia tulemuslikkuse hindamiseks koguda infot, nii kvalitatiivseid kui kvantitatiivseid andmeid
- valmistada kliendi ette teraapia lõpetamiseks. leppida kokku koostöö lõpetamise kliendi ja tema lähedaste vahel ning järgida töökohas kehtestatud teraapia lõpetamise protseduure
- mõista logopeedilise sekkumise seost kontseptsioonide efektiivsuse ja tõhususega

Ennetamine

- varajase sekkumise kaudu vältida kommunikatsiooni- ja neelamishäirete tekkimist või süvenemist

Professionaalne areng, täiendõpe ja erialased eetilised kohustused

- mõista logopeedi professionaalsete rolle ja tegevusala piire
- järgida kutseorganisatsiooni ja/või tööandja/riikliku eetikakoodeksi
- arendada professionaalset isikuse kasvu läbi praeguste oskuste analüüsi ning edasist arengut erinevate suhtlemisoskuste ja inimeste vaheliste suhete kaudu

ÜLDISED PÄDEVUSED

Vastselt logopeedia eriala omandanud logopeed suudab:

Inter- ja intrapersonaalsed pädevused

- käituda ausalt, siiralt ja usaldusväärset
- olla klientide ja kolleegide suhtes empaatiavõimeline
- küsitletavatelt tõhusalt ja pooldavalt teavet hankida
- arusaadaval ja tundlikul viisil anda täpset tagasisidet
- sotsiaalseid oskuseid nagu enesekindlus, koostöö- ja läbirääkimisoskus kasutada
- tunnustada mitmekesisust ja multikultuursust
- olla positiivse suhtumisega ja proaktiivne
- olla oma töös kriitiline ja analüüsivõimeline
- tulla toime elukutsele esitatavatele nõuetega viisil, mis võimaldab säilitada enesehinnangut ning tulla toime stressiga

Süsteemsed pädevused

- võtta vastutust arendades oma teadmisi ja oskusi eluea vältel
- töötada iseseisvalt ja sõltumatult
- oma käitumist ja lähenemisviisi muuta, et sobituda uudetesse olukordadesse
- luua loomingulisi ja originaalseid lahendusi uudsete situatsioonide jaoks
- leida teaduskirjandusest sobivaima info, et küsimusele vastata

Tööd toetavad pädevused

- suhtlemiseks, juhendamiseks, informeerimiseks kasutada õigeid, efektiivseid oskusi ja materjale nii kõnes kui kirjas
- koguda andmeid kasutades erinevaid meetodeid, sealhulgas kirjanduslikud ülevaated, intervjuud, küsimustikud ja vaatlused
- tuvastada probleemi olulised faktorid ja pakkuda välja võimalikud lahendused
- väljendada soovitud lahenduse arusaadaval viisil ja tuua välja vajalikud tegevused
- tuvastada iga lahendusega kaasnevad riskid
- kasutada teadmisi leidmaks õige lahenduse konkreetsetele asjaoludele
- analüüsida teavet, et teha asjakohaseid järeldusi ning ära tunda tehtud järelduste mõjusid
- sünteesida erinevatest allikatest pärinevat teavet selleks, et valida sobiv meede või leida vastus püstitatud küsimusele
- kasutada juriidilisi ja eetilisi põhimõtteid info töötlemisel ning kaitsta dokumentide terviklikkust/ausust, usaldusvärsust ja autentsust
- jagada ülesanded konkreetseteks sammudeks ja püstitada realistlike eesmärkidega ajakava, võttes arvesse kõiki muid nõudmisi
- töös püstitatud eesmärgid ja tulemused saavutada õigeaegselt

Suuniste dokument on laialdase rahvusvahelise uurimistöö tulemus, et määratleda kvaliteedistandardid ning toetada peamisi sidusrühmi, mis on üle-euroopaliselt kaasatud kvaliteetse logopeediahariduse andmise tagamisse, sealhulgas haridusasutused ning kõik, kes kinnitavad, jälgivad ja pakuvad kõnealuseid programme.

NetQues hõlmas 65 partnerit üle Euroopa ning selgitas välja, et logopeedi kutse ühendab endas püüdlusi olla pädev ja hooliv, omada vajalikke pidevalt uuenevaid teadmisi ja oskusi ning vastavalt seatud nõuetele praktiseerida oma ametis ohtult ja tõhusalt.

